

811.124(075.8)
Г36

Недялка Георгиева

LINGUA LATINA

*УЧЕБНИК
ПО ЛАТИНСКИ
ЕЗИК*

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „ХЕРМЕС“

Недялка Георгиева

LINGUA LATINA

**УЧЕБНИК
ПО ЛАТИНСКИ
ЕЗИК**

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „ХЕРMES“

*Учебникът е предназначен за студенти
от филологическите специалности
на висшите учебни заведения, както
и за всички, които желаят да
изучават латински език.*

Одобрен от МОНТ с протокол № 9 от 1995 г.

- © ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „ХЕРМЕС“ – ПЛОВДИВ, 1995, 1996, 2002, 2004 г.
Всички права над тази книга са запазени. Текстът или откъси от него, както и
търговската марка, не могат да се възпроизведат без съгласието на издателя.
- © Недялка Спасова Георгиева, автор, 1995, 1996, 2002, 2004 г.
- © Георги Атанасов Станков, художествено оформление на корицата, 1995 г.

ISBN 954-459-299-7

КРАТКА ИСТОРИЯ НА ЛАТИНСКИЯ ЕЗИК

Латинският език – *lingua Latina*, е наречен така по името на древното племе *Latini* – латини, населявало областта *Latium*, Лаций, разположена по западното крайбрежие на Апенинския полуостров в древна Италия с главен град *Roma* – Рим. Жителите му се наричали *Romani* – римляни. Според преданието градът е основан към средата на VIII век пр. н. е. – през 753 г. пр. н. е.

В резултат на продължителни войни латините победили останалите си съседи на Апенинския полуостров и им наложили своята култура и език. На свой ред римляните изпитали голямо културно въздействие от страна на етруските – могъщ народ през VII-VI в. пр. н. е., населяващ северозападната част на Апенинския полуостров – областта Етрурия с център Тоскана.

Когато Рим става единствена политическа сила на полуострова, а по-късно и на цялото Средиземноморие през III-II в. пр. н. е., в Гърция вече започва периодът на елинизма. С културата на елинизма Рим влиза в културен допир главно чрез гръцките колонии в Южна Италия (т. нар. „Велика Гърция“) и Сицилия. От гърците чрез посредничеството на етруските римляните заели и своята азбука.

Най-древните паметници на латинската писменост датират от VI век пр. н. е. Те представляват кратки надписи върху предмети от камък, метал и керамика. Сакралните химни пък се считат най-ранни наченки на литературна деятелност.

Латинският литературен език започва да се развива от III век пр. н. е. Към ранния период от неговото развитие принадлежи творчеството на Ливий Андроник, Ений и Невий, чиито произведения са запазени само фрагментарно. Най-известни представители на този период са комедиографът Тит Макций Плавт, от когото до нас са дошли изцяло запазени 20 комедии, Гай Теренций Афер, автор на шест комедии, както и прозаикът Марк Порций Катон Стари, написал трактат по земеделие.

КРАТКА ИСТОРИЯ НА ЛАТИНСКИЯ ЕЗИК

Латинският език – *lingua Latina*, е наречен така по името на древното племе *Latini* – латини, населявало областта *Latium*, Лаций, разположена по западното крайбрежие на Апенинския полуостров в древна Италия с главен град *Roma* – Рим. Жителите му се наричали *Romani* – римляни. Според преданието градът е основан към средата на VIII век пр. н. е. – през 753 г. пр. н. е.

В резултат на продължителни войни латините победили останалите си съседи на Апенинския полуостров и им наложили своята култура и език. На свой ред римляните изпитали голямо културно въздействие от страна на етруските – могъщ народ през VII-VI в. пр. н. е., населяващ северозападната част на Апенинския полуостров – областта Етрурия с център Тоскана.

Когато Рим става единствена политическа сила на полуострова, а по-късно и на цялото Средиземноморие през III-II в. пр. н. е., в Гърция вече започва периодът на елинизма. С културата на елинизма Рим влиза в културен допир главно чрез гръцките колонии в Южна Италия (т. нар. „Велика Гърция“) и Сицилия. От гърците чрез посредничеството на етруските римляните заели и своята азбука.

Най-древните паметници на латинската писменост датират от VI век пр. н. е. Те представляват кратки надписи върху предмети от камък, метал и керамика. Сакралните химни пък се считат най-ранни наченки на литературна деятелност.

Латинският литературен език започва да се развива от III век пр. н. е. Към ранния период от неговото развитие принадлежи творчеството на Ливий Андроник, Ений и Невий, чиито произведения са запазени само фрагментарно. Най-известни представители на този период са комедиографът Тит Макций Плавт, от когото до нас са дошли изцяло запазени 20 комедии, Гай Теренций Афер, автор на шест комедии, както и прозаикът Марк Порций Катон Стари, написал трактат по земеделие.

СЪДЪРЖАНИЕ

Кратка история на латинския език	5
Азбука	9
Част първа. ГРАМАТИКА	13
Част втора. ТЕКСТОВЕ	125
Част трета. ЛАТИНСКО-БЪЛГАРСКИ РЕЧНИК	175

Недялка Георгиева
ЛАТИНСКИ ЕЗИК

Рецензент *Мария Костова*
Отговорен редактор *Димит Стоилов*
Редактор *Станка Козарова*

Компютърна обработка *Костадин Чаушев*
Коректор *Светлана Проичева*

Българска, второ издание, формат 60 / 84 / 16, печатни коли 13

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „ХЕРМЕС“
Пловдив 4000, ул. „Богомил“ № 59; тел. (032) 630 630, (02) 944 5114
E-mail: info@hermesbooks.com • www.hermesbooks.com

Печатница ПК „Димитър Благоев“ ООД – София